

اعلامیه جهانی حقوق بشر

مصوب دهم دسمبر هیئت‌المللی

از جانب

مجمع عمومی سازمان ملل

مقدمه

،از آنجا که شناسائی حیثیت ذاتی کلیهٔ اعضای خانواده بشری و حقوق یکسان و انتقال ناپذیر آنان اساس آزادی و عدالت و صلح را در جهان تشکیل میدهد

ن بشر منجر به اعمال وحشیانه‌یی گردیده است که روح بشریت را به عصیان واداشته و ظهور دنیایی که در آن افراد بشر در بیان و عقیده آزاد و از ترس و فقر فارغ باشند بعنوان بالاترین آمال بشر اعلام شده است

،از آنجا که اساساً حقوق انسانی را باید با اجرای قانون حمایت کرد تا بشر به عنوان آخرین علاج به قیام بر ضد ظلم و فشار مجبور نگردد

،از آنجا که اساساً لازم است توسعه روابط دوستانه بین ملل را مورد تشویق قرار داد

بحقوق اساسی بشر و مقام و ارزش فرد انسانی و تساوی حقوق مرد و زن مجدداً در منشور اعلام کرده‌اند و تصمیم‌راسخ گرفته‌اند که به پیشرفت اجتماعی کمک کنند و در محیط آزاد وضع زندگی بهتری بوجود آورند

،از آنجا که دول عضو متعهد شده‌اند که احترام جهانی و رعایت واقعی حقوق بشر و آزادیهای اساسی را با همکاری سازمان ملل متحد تأمین کنند

،از آنجا که حسن تفاهم مشترک نسبت به این حقوق و آزادیها برای اجرای کامل این تعهد کمال اهمیت را دارد

احترام این حقوق و آزادیها گسترش یابد و با تدابیر تدریجی ملی و بین‌المللی، شناسایی و اجرای واقعی و حیاتی آنها چه در میان خود ملل عضو و چه در بین مردم کشورهائی که در قلمرو آنها میباشند، تأمین گردد

ماده اول:

تمام افراد بشر آزاد به دنیا می‌آیند و از لحاظ حیثیت و حقوق با هم برابرنند. همه دارای عقل وجدان هستند و باید نسبت به یکدیگر با روح برادری رفتار کنند

ماده دوم:

«جنس، زبان، مذهب، عقیده سیاسی یا هر عقیدهٔ دیگر و همچنین ملیت، وضع اجتماعی، ثروت، ولادت یا هر موقعیت دیگر، از تمام حقوق و کلیهٔ آزادیهایی که در اعلامیه حاضر ذکر شده است، بهره‌مند گردد - ۱

تنی بر وضع سیاسی، اداری و قضائی یا بین‌المللی کشور یا سرزمینی باشد که شخص به آن تعلق دارد، خواه این کشور مستقل، تحت قیومیت یا غیر خودمختار بوده یا حاکمیت آن به شکلی محدود شده باشد - ۲

ماده سوم:

هر کس حق زندگی، آزادی و امنیت شخصی دارد

ماده چهارم:

هیچکسی را نمیتوان در بردگی نگه داشت و دادوستد بردگان به هر شکلی که باشد، ممنوع است

ماده پنجم:

هیچکسی را نمیتوان زیر شکنجه، مجازات یا رفتاری قرار داد که ظالمانه، بر خلاف انسانیت و شئون بشری یا اهانت‌آمیز باشد

ماده ششم:

هر کس حق دارد که شخصیت حقوقی او در همه‌جا بعنوان یک انسان در مقابل قانون شناخته شود

ماده هفتم:

اویانه از حمایت قانون برخوردار شوند. همه حق دارند در مقابل هر تبعیضی که ناقض اعلامیه حاضر باشد و در برابر هر تحریکی که برای چنین تبعیضی به عمل آید، به گونه مساوی از حمایت قانون بهره‌مند شوند

ماده هشتم:

در برابر اعمالی که حقوق اساسی هر فرد را مورد تجاوز قرار دهد و آن حقوق به وسیله قانون اساسی یا قانون دیگری برای او شناخته شده باشد، هر کس حق رجوع موثر به محاکم ملی صالحه دارد

ماده نهم:

هیچکسی نباید خودسرانه توقیف، حبس یا تبعید بشود

ماده دهم:

کس با مساوات کامل حق دارد که دعوایش به وسیله دادگاه مستقل و بیطرف، منصفانه و علناً رسیدگی شود و چنین دادگاهی دربره حقوق و الزامات او یا هر اتهام جزایی که به او توجه پیدا کرده باشد، تصمیم بگیرد

ماده یازدهم:

هر کس که به جرمی متهم شده باشد، بی‌گناه شمرده خواهد شد، تا وقتیکه در جریان یک دعوای عمومی که در آن کلیه تضمین‌های لازم برای دفاع او تأمین شده باشد، تقصیر او قانوناً محرز گردد

ب آن عمل به موجب حقوق ملی یا بین‌المللی جرم شناخته نشود، محکوم نخواهد شد. به همین طریق هیچ مجزاتی شدیدتر از آنچه که در موقع ارتکاب جرم به آن تعلق میگرفت دربره کسی اعمال نخواهد شد

ماده دوازدهم:

، اقامتگاه و یا مکانات خود نباید مورد مداخله‌های خودسرانه واقع شود و شرافت و اسم و رسمش نباید مورد حمله قرار گیرد. هر کس حق دارد که در برابر اینگونه مداخلات و حملات مورد حمایت قانون قرار گیرد

ماده سیزدهم:

هر کس حق دارد که در داخل هر کشوری آزادانه عبور و مرور کند و محل اقامت خود را انتخاب نماید

هر کس حق دارد هر کشوری و از جمله کشور خود را ترک کند و یا به کشور خود باز گردد

ماده چهاردهم:

هر کس حق دارد در برابر تعقیب، شکنجه و آزار پناهگاهی جستجو کند و در کشورهای دیگر پناه اختیار نماید

در موردی که تعقیب واقعاً مبتنی بر جرم عمومی و غیرسیاسی یا رفتلهائی مخالف با اصول و مقاصد ملل متحد باشد، نمیتوان از این حق استفاده نمود

ماده پانزدهم:

هر کس حق دارد که دارای تابعیت باشد

.هیچکسی را نمی‌توان خودسرانه از تابعیت خود یا از حق تغییر تابعیت محروم کرد.

:ماده شانزدهم

ئونه محدودیت از نظر نژاد، ملیت، تابعیت یا مذهب با همدیگر ازدواج کنند و تشکیل خانواده دهند. در تمام مدت زناشویی و هنگام انحلال آن، زن و شوهر در کلیه امور مربوط به ازدواج، دارای حقوق مساوی استند .ازدواج باید با رضایت کامل و آزادانه زن و مرد واقع شود

.خانواده رکن طبیعی و اساسی اجتماعی است و حق دارد از حمایت جامعه و دولت بهره‌مند شود

:ماده هفدهم

.هر شخص منفرداً یا بطور اجتماعی حق مالکیت دارد

.هیچکس را نمیتوان از حق مالکیت محدود نمود

:ماده هزدهم

مچنین متضمن ژادی اظهار عقیده و ایمان است و نیز شامل تعلیمات مذهبی و اجرای مراسم دینی میباشد. هر کس میتواند از این حقوق تنها یا همگانی با دیگران، به طور خصوصی یا بطور عمومی برخوردار باشد

، ژادی عقیده و بیان دارد و حق مزبور شامل آنست که از داشتن عقاید خود بیم و اضطرابی نداشته باشد و در کسب اطلاعات و افکار و در اخذ و انتشار آن به تمام وسایل ممکن و بدون ملاحظات مرزی ژاد باشد

:ماده بیستم

.هر کس حق دارد آزادانه مجامع و جمعیت‌های مسالمت‌آمیز تشکیل دهد

.هیچکس را نمیتوان مجبور به شرکت در اجتماع کرد

:ماده بیست و یکم

.هر کس حق دارد در ادارهٔ امور عمومی کشور خود، خواه مستقیماً و یا خواه به وساطت نماینده‌گانی که آزادانه انتخاب شده باشند شرکت جوید

.هر کس حق دارد با تسلوی شرایط، به مشاغل عمومی کشور خود نایل آید

ن لاده باید بوسیله انتخاباتی ابراز گردد که از روی صداقت و بطور ادواری صورت پذیرد. انتخابات باید عمومی و با رعایت مساوات باشد و برآی پنهانی یا طریقه همانند آن انجام گیرد که ژادی رأی را تأمین نماید

:ماده بیست و دوم

اجتماعی دارد و مجاز است به وسیله مساعی ملی و همکاری بین‌المللی حقوق اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی‌را که لازمهٔ مقام و نمود آزادانه شخصیت او است با رعایت تشکیلات و منابع هر کشور به دست آورد

:ماده بیست و سوم

.هر کس حق دارد کار کند، کار خودرا آزادانه انتخاب نماید، شرایط منصفانه و رضایت بخشی برای کار خواستار باشد و در برابر بیکاری مورد حمایت قرار گیرد

.همه حق دارند که بدون هیچ تبعیضی در مقابل کار مساوی، اجرت مساوی دریافت دارند

.هر کس که کار میکند مستحق مزد منصفانه و رضایت بخشی میشود که زندگی او و خانواده‌اش را موافق شئون انسانی تأمین کند و آن‌را در صورت لزوم با هر نوع وسایل دیگر حمایت اجتماعی تکمیل نماید

.هر کس حق دارد که برای دفاع از منافع خود با دیگران اتحادیه تشکیل دهد و در اتحادیه‌ها نیز شرکت کند

:ماده بیست و چهارم

.هر کس حق استراحت، فراغت و تفریح دارد و به خصوص به محدودیت معقول ساعات کار و مرخصی‌های ادواری مستحق اخذ حقوق است

:ماده بیست و پنجم

چنین حق دارد که در مواقع بیکاری، بیماری، نقض اعضاء، بیوه شدن، پیری و یا در تمام موارد دیگری که به علل خارج از اردهٔ انسان وسائل امرار معاش از دست رفته باشد از شرایط آبرومندانه زندگی برخوردار شود

.مامران و کودکان حق دارند که از کمک و مراقبت مخصوصی بهره‌مند شوند. کودکان (چه بر اثر ازدواج و چه بدون ازدواج بدنیا آمده باشند) حق دارند که همه از یک نوع حمایت اجتماعی برخوردار شوند

:ماده بیست و ششم

مربوط بتعلیمات ابتدایی و اساسی است باید مجانی باشد. آموزش ابتدایی اجباری است. آموزش حرفه‌یی باید در شرایط تساوی کامل به روی همه باز باشد، تا همه بتا به استعداد خود بتوانند از آن بهره‌مند گردند

ثراً تقویت کند. آموزش و پرورش باید حسن تفاهم، گذشت و احترام عقاید مخالف و دوستی بین تمام ملل و جمعیتهای نژادی یا مذهبی و همچنین گسترش فعالیتهای ملل متحدرا درراه حفظ صلح تسهیل نماید

.پدر و مادر در انتخاب نوع آموزش و پرورش فرزندان خود نسبت به دیگران اولویت دارند

:ماده بیست و هفتم

.هر کس حق دارد آزادانه در زندگی فرهنگی اجتماعی شرکت کند، از فنون و هنرها بهره‌مند گردد و در پیشرفت علمی و فواید آن سهیم باشد

.هر کس حق دارد از حمایت منافع معنوی و مادی آثار علمی، فرهنگی یا هنری خود برخوردار شود

:ماده بیست و هشتم

.هر کس حق دارد برقراری نظمی‌را بخواهد که از لحاظ اجتماعی و بین‌المللی حقوق و ژادی‌هایی‌را که درین اعلامیه ذکر گردیده است تأمین کند و آنها‌را به مورد عمل گذارد

:ماده بیست و نهم

.هر کس در مقابل آن جامعه‌یی وظیفه دارد که رشد ژاد و کامل شخصیت او‌را میسر سازد

بت که بوسیلهٔ قانون منحصرأ به منظور تأمین شناسایی و مراعات حقوق و ژادیهای دیگران و برای رعایت مقتضیات صحیح اخلاقی و نظم عمومی و رفاه همگانی در شرایط یک جامعه دموکراتیک وضع گردیده است

:ماده سی‌ام

اعلامیه حاضر نباید طوری تفسیر شود که متضمن حقی برای دولتی یا جمعیتی یا فردی باشد که بخ موجب آن بتواند هر یک از حقوق و ژادیهای مندرج در این اعلامیه را از بین ببرد و یا در آن‌راه فعالیتی بنماید